

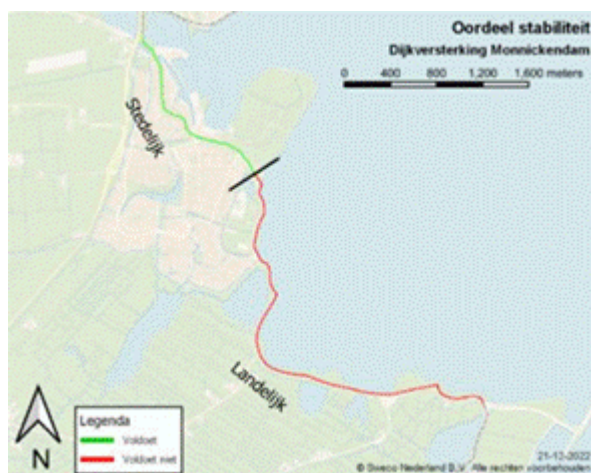
RAADSINFORMATIEDOCUMENT GEMEENTE WATERLAND

Raadsnummer	: 301-213
Zaaknummer	: 143231
Onderwerp	: stand van zaken dijkversterking Monnickendam - De Nes
Portefeuillehouder	: Marian van der Weele
Contact via	: Afdeling Ruimte
Datum	: 27 mei 2026

Kennisnemen van
stand van zaken dijkversterking Monnickendam - De Nes

Inleiding

De Monnickendamse Zeedijk bestaat uit twee delen: Monnickendam Stedelijk en Monnickendam Landelijk (zie afbeelding 1.1). In een toets ronde in 2013 zijn delen van de Monnickendamse Zeedijk op basis van toen beschikbare informatie afgekeurd op binnenwaartse en buitenwaartse stabiliteit.

Afbeelding 1.1

Vanwege het feit dat de dijk is afgekeurd is de versterkingsopgave destijds opgenomen in het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) heeft deze versterkingsopgave als zelfstandig project opgepakt, hetgeen los staat van de overige dijkversterkingsopgave van het HHNK in onze gemeente en welke worden uitgevoerd door de Alliantie Markermeerdijken in opdracht van HHNK.

In 2021 is HHNK gestart met de verkenningsfase van het project Monnickendam. Tijdens dit traject zijn diverse analyses en onderzoeken uitgevoerd om de opgave te bepalen en waar mogelijk aan te scherpen. Op basis van deze onderzoeken is het traject Monnickendam Stedelijk in 2023 goedgekeurd en is voor het landelijk deel de opgave voor buitenwaartse stabiliteit komen te vervallen. Er resteert daarmee voor het landelijk deel nog een opgave voor binnenwaartse stabiliteit. Vervolgens is HHNK gestart met het

onderzoeken van verschillende manieren waarop de dijk versterkt kan worden. Een en ander met als doel met het wege van de diverse belangen tot een voorkeursalternatief voor de dijkversterking te komen.

Voorkeursalternatief

In november 2024 heeft dit geleid tot een vaststelling van een voorkeursalternatief door het dagelijks bestuur van HHNK, waarbij gekozen is voor een binnenwaartse versterking in de vorm van het aanbrengen van een steunberm. Voor en na vaststelling van het voorkeursalternatief is verder gewerkt aan het nader aanscherpen van de versterkingsopgave op basis van diverse adviezen van onder ander de commissie MER, Adviesteam Dijkontwerp en Deltares. Op basis van nieuwe kennis en inzichten verwachten deze onafhankelijke deskundigen op dit moment dat de kans op overstroming kleiner is dan in eerste instantie het geval leek en dat mogelijk geen versterkingsopgave resteert. HHNK is niet overtuigd dat deze nieuwe inzichten zullen leiden tot goedkeuren van de dijk en wil de dijk versterken.

Discussie over de versterkingsopgave

Gedurende het bovenstaande traject heeft ook overleg plaatsgevonden met de programmadirectie HWBP. Het HWBP is een belangrijke partij in het proces aangezien het de alliantie van waterschappen en Rijkswaterstaat betreft en in die hoedanigheid verantwoordelijk is voor de financiering van de dijkversterkingsopgaven in ons land. Het HWBP is – door de verschillende perspectieven van onafhankelijk deskundigen – niet overtuigd van het bestaan van een stabiele en doelmatige versterkingsopgave voor Monnickendam Zeedijk. De uitgebreide aanvullende analyses die door HHNK in 2025 in samenwerking met Deltares zijn uitgevoerd hebben niet geleid tot consensus over de versterkingsopgave. HHNK keurt op basis van de beschikbare informatie en methodes op dit moment de dijk niet goed. Het HWBP blijft bij het standpunt dat er geen sprake is van een stabiele dijkversterkingsopgave. Dit laatste heeft geleid tot een besluit van de programmadirectie HWBP dat de dijkversterkingsopgave Monnickendam Zeedijk van het programma van het HWBP is gehaald. Dit leidt tot de situatie dat HHNK de dijk heeft afgekeurd maar op dit moment niet over de financiële middelen beschikt om deze te versterken.

Aanleiding van het besluit

Het HHNK heeft ons geïnformeerd over het hiervoor genoemde besluit van het HWBP. HHNK heeft hierop zelf het besluit genomen om het project dijkversterking Monnickendam stop te zetten. In plaats van een dijkversterking wordt een onderzoeksproject opgestart: Omdat de huidige beoordelingsmethodes niet tot consensus leiden en kennisleemten vertonen, is er extra kennis nodig over dijken langs grote meren zoals het Markermeer, bijvoorbeeld over de ondergrond en het gedrag van het grondwater. Daarom wordt de methodiek voor het kwalitatief beoordelen van dijken (wat destijds heeft geleid tot een afkeur) landelijk geëvalueerd en naar alle waarschijnlijkheid aangepast. HHNK doet hiervoor onderzoek, samen met andere waterschappen en Rijkswaterstaat. Dit onderzoek maakt deel uit van de Kennis en Innovatie agenda van het HWBP. Naar schatting wordt dit onderzoek in 2027 afgerond.

Hoe nu verder?

De projectopgave is op dit moment niet zeker genoeg om nu door te gaan met de nadere uitwerking. Er starten vanwege voornoemd besluit op dit moment dan ook geen werkzaamheden aan de dijk. Het hoogheemraadschap blijft de dijk zorgvuldig en periodiek inspecteren en gaat dit intensiveren. Zo worden er in situaties bij hoogwater, storm en intensieve regenval extra controles uitgevoerd. Een en ander aanvullend op de wettelijke en gebruikelijke controles die periodiek plaatsvinden. Het intensiveren heeft niet als aanleiding dat het HHNK acute zorgen heeft over de kwaliteit van de dijk. Feit blijft wel dat op basis van de huidige en geldende normen de dijk is afgekeurd en dat HHNK in het kader van de zorgplicht verantwoordelijk is en blijft voor de waterveiligheid.

Zoals eerder genoemd wordt er in de aankomende periode door betrokken partijen gewerkt aan een aanvulling op de beoordelingsmethode voor dijken langs grote meren. Zodra deze methode klaar en toepasbaar is, wordt de dijk opnieuw beoordeeld. Een dergelijke beoordeling kan relatief snel plaats vinden. Het HHNK beslist vervolgens of, wanneer en hoe een eventuele dijkversterkingsopgave weer wordt opgepakt, een en ander met inachtneming van de prioritering van het programma van het HWBP.

Meekoppelkansen

In de verkenningsfase is gekeken naar diverse meekoppelkansen bij het project. Op het gebied van verkeersveiligheid betrof dit een mogelijke aanpassingen aan de N518 en de aanleg van een fietspad op de voorgenomen binnenberm van de dijk. Nu het dijkversterkingsproject (voorlopig) wordt stopgezet, kan de meekoppelkans voor verkeersveiligheid in dat kader niet verder worden uitgewerkt. Provincie Noord-Holland, HHNK, Vervoersregio Amsterdam en de gemeente treden in overleg om te bepalen of en op welke wijze, gegeven de voorliggende situatie, uitvoering gegeven kan worden aan de verkeersveiligheid vraagstukken.

Op het gebied van recreatie betrof de meekoppelkans de herbestemming van voormalig gemaal De Poel. Tot op heden werd de herbestemming door het HHNK gekoppeld aan de versterkingsopgave. Zowel gemeente als HHNK zijn van mening dat het van belang is dat er binnen afzienbare termijn een herbestemming van gemaal de Poel plaatsvindt. Nu het dijkversterkingsproject (voorlopig) wordt stopgezet en een mogelijk herstart daarvan afhankelijk is van nog te nemen besluiten gaan partijen de gesprekken over een herbestemming van gemaal de Poel opnieuw opstarten.

Tot slot

Op 1 juli 2026 wordt een openbare bijeenkomst georganiseerd waar inwoners en andere belangstellenden worden geïnformeerd over de aanleiding en het besluit om het dijkversterkingsproject (voorlopig) stop te zetten.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

drs. E.G.H. Dijk MPM
gemeentesecretaris/algemeen directeur

drs. M.C. van der Weele
burgemeester